

स्थानीय राजपत्र

जानकी गाउँपालिकाद्वारा प्रकाशित

खण्ड :- ४ सङ्ख्या :- ४ मिति :- २०७७।०४।२०

भाग - २

सुदूरपश्चिम प्रदेश, जानकी गाउँपालिका, दुर्गौली, कैलाली

जानकी गाउँपालिकाको लैंगिक हिंसा निवारण कोष

संचालन मापदण्ड, २०७७

प्रमाणिकरण मिति :- २०७७।०४।२०

प्रस्तावना :

नेपालको संविधान २०७२ को धारा ३८ को महिलाको हकको कार्यान्वयन गर्न र लैंगिक हिंसाबाट पीडित वा प्रभावितलाई तत्काल उद्धार गर्न, औषधि उपचार गर्न वा पुनर्स्थापना गर्ने कार्यका लागि गाउँपालिकामा लैंगिक हिंसा निवारण कोष स्थापना गरी सो कोषबाट पीडित वा प्रभावितलाई रकम प्रदान गर्ने कार्यलाई सहज, सरल एवं प्रभावकारी बनाउनको लागि बान्धनीय भएकोले स्थानीय सरकार सन्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ उपदफा (२) तथा प्रशासकीय कार्यविधि (नियमित गर्ने) ऐन, २०७४ को दफा ४ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी जानकी गाउँपालिकाले लैंगिक हिंसा निवारण कोष सञ्चालन मापदण्ड, २०७७ बनाएको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ :

- (क) यो कार्यविधिको नाम जानकी गाउँपालिकाको “लैंगिक हिंसा निवारण कोष संचालन मापदण्ड, २०७७” रहने छ ।
- (ख) यो मापदण्ड तुरुन्त प्रारम्भहुनेछ ।
- २. परिभाषा :**
- विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस मापदण्डमा:
- (क) “गाउँपालिका” भन्नाले जानकी गाउँपालिकालाई सम्झनु पर्नेछ ।
- (ख) “कोष” भन्नाले दफा (३)बमोजिमको लैङ्गिक हिंसा निवारण कोष सम्झनु पर्छ ।
- (ग) “पीडित” भन्नाले लैङ्गिक हिंसाबाट पीडित प्रभावित व्यक्ति सम्झनु पर्छ ।
- (घ) “घरेलुहिंसा” भन्नाले कुनै व्यक्तिले घरेलु सम्बन्ध भएको अर्को कुनै व्यक्तिलाई दिएको शारीरिक, मानसिक, यौनजन्य वा आर्थिक यातना सम्झनु पर्दछ ।
- (ङ) “लैंगिक हिंसा” भन्नाले सार्वजनिक वा निजी जीवनमा लिंगको आधारमा कसैप्रति शारीरिक, मानसिक वा यौनजन्य क्षति वा पीडा पुऱ्याउने कार्य सम्झनु पर्दछ र सो शब्दले लिङ्गको आधारमा हुने वा हुन सक्ने कुनै पनि प्रकारको अपमान जन्य, पीडाजन्य वा धम्कीपूर्ण व्यवहार, दवाव, करकाप वा स्वेच्छाचारी रूपमा महिलालाई स्वतन्त्रताको उपभोग गर्नबाट बञ्चित गर्ने कुनै कार्य समेतलाई जनाउछ ।
- (च) “कोष संचालक समिति” भन्नाले मापदण्डको दफा(१०) बमोजिम गठित समितिलाई सम्झनु पर्दछ ।
- ३. कोषको स्थापना :**
- (१) लैंगिक हिंसा पीडित र प्रभावितहरुको तत्काल उद्धार गर्न, राहत र पुनःस्थापना गर्ने काम समेतका लागि जानकी गाउँपालिकाले एक हिंसा निवारण कोष स्थापना गरिएको छ ।
- (२) कोषमा देहाय बमोजिमको रकम जम्मा गर्न सकिनेछ ।
- (क) संघीय तथा प्रदेश सरकारबाट प्राप्त हुने अनुदान रकम,
- (ख) जानकी गाउँपालिकाको आन्तरिक स्रोतबाट छुट्याइएको रकम,
- (ग) विभिन्न संघ संस्था वा व्यक्तिबाट सहयोग स्वरूप प्राप्त रकम,
- (घ) अन्य कुनै आन्तरिक तथा बाह्य स्रोतबाट प्राप्त रकम,
- (ङ) बैंक खातामा रहेको मौज्जातबाट प्राप्त ब्याज रकम ।
- (३) उपदफा (२) बमोजिमको रकम छुट्टै बैंक खाता खोली जम्मा गरिनेछ ।
- ४. कोषमा रकम जम्मा गर्ने :**
- जानकी गाउँपालिकाले प्रत्येक वार्षिक बजेटमा व्यवस्था गरी कोषमा रकम जम्मा गर्नु पर्नेछ ।

५. कोषको उपयोग:

- (१) कोषको रकम देहायको कामको लागि उपलब्ध गराउन उपयोग गरिनेछ :-
 - (क) पीडितलाई तत्काल उद्धार गर्न,
 - (ख) पीडितलाई औषधि उपचार गर्न,
 - (ग) पीडितलाई तत्काल उपचार गराउँदा लागेको खर्च पीडकले तत्काल व्यहोर्न नसक्ने भई अदालतको आदेश बमोजिम त्यस्तो पीडितको स्वास्थ्य उपचार गर्न
 - (घ) राहत प्रदान गर्न तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउन,
 - (ङ) पीडितलाई कानूनी सहायता, मनोवैज्ञानिक उपचार तथा मनोपरामर्श लगायतका सेवा प्रदान गर्न,
 - (च) सीपमुलक तालिम प्राप्त पीडितलाई स्वरोजागारका लागि कुनै व्यवसाय स्थापना गर्नको लागि अनुदान रकम प्रदान गर्न,
 - (छ) पीडित र प्रभावितका लागि पुनर्स्थापना गराउन,
 - (ज) अल्पकालीन महिला सुरक्षा सेवा केन्द्र संचालनको लागि माग भई आएमा समितिले आवश्यक ठानेमा आवश्यकता र औचित्यताको आधारमा सेवा केन्द्र संचालनको लागि रकम प्रदान गर्न,
 - (झ) पीडितको लागि कोष संचालक समितिले तोके बमोजिमको अन्य काम गर्न ।
- (२) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि कोष सञ्चालक समितिले लैङ्गिक हिंसाबाट पीडित बालबालिका तथा किशोर किशोरी वा लैङ्गिक हिंसाबाट प्रभावित भई लागू पदार्थको दुर्व्यसनमा फसेका वा सडकमा आएका व्यक्तिलाई प्राथमिकता दिई कोषको रकम खर्च गर्न सक्नेछ ।

६. कोषको रकम अन्य काममा उपयोग गर्न नसकिने:

- (१) कोषको रकम दफा(५) बमोजिम बाहेक अन्य कामका लागि उपयोग गर्न सकिने छैन ।
- (२) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएता पनि संचालक समितिको बैठक संचालन गर्न लाग्ने खर्चको लागि कोषको रकम उपयोग गर्न सकिनेछ।

७. राहत तथा आर्थिक सहयोगको आधार र मापदण्डः

(१) जानकी गाउँपालिकाले कोष संचालक समिति गठनगरी पीडित र प्रभावितलाई राहत तथा आर्थिक सहयोग प्रदान गर्नुपर्नेछ ।

(२) कोष संचालक समिति उपदफा (१) बमोजिम पीडित र प्रभावितलाई रकम उपलब्ध गराउँदा देहाय बमोजिमको रकमको हद र आधार लिनु पर्नेछ ।

(क) पीडितलाई तत्काल उद्धार, औषधि उपचार, पुनर्स्थापना वा राहत तथा आर्थिक सहयोग नगरेमा, गम्भीर मानवीय क्षति हुने देखिएमा कोष संचालक समितिले निर्णय गरी वीस हजार रुपैयाँ नबढ्ने गरी मनासिव रकम,

(ख) हिंसा पीडितले कुनै सीपमूलक तालिम प्राप्त गरी व्यवसाय संचालन गर्नका लागि वस्तुगत सहयोग वा नगद अनुदान माग गरेमा व्यवसायको प्रकृति र औचित्यताको आधारमा प्रति व्यक्ति बढीमा पच्चीस हजार रुपैया,

(ग) पीडितलाई कानुनी सहायता, मनोवैज्ञानिक उपचार वा परामर्शका लागि पाँच हजार रुपैयाँमा नबढ्ने गरी लागेको यथार्थ खर्च,

(घ) पीडितलाई तत्काल उद्धार गर्नु पर्ने भएमा सवारी साधन प्रयोग गर्नु पर्ने भए सार्वजनिक सवारी साधनबाट यात्रा गर्दा लाग्ने भाडा रकम, खाना खर्च वापत प्रतिदिन तीनसय रुपैयाँ र बास बस्नुपर्ने भए सो वापत रकम छुट्टै दिनु पर्ने भएमा प्रतिदिन पाँचसय रुपैयाँका दरले लागेको यथार्थ खर्च रकम,

(ङ) पीडितलाई अस्पतालमा भर्ना गरी औषधि उपचार गर्नु पर्ने भएमा अस्पताल आँउदा जाँदा सवारी साधन प्रयोग गर्नु पर्ने भए सार्वजनिक सवारी साधन प्रयोग गर्दा लाग्ने रकम, खाना खर्च वापत प्रति दिन तीनसय रुपैयाँ, अस्पतालमा बस्ने व्यवस्था नभई बाहिर बस्नु परेमा बास खर्च वापत प्रतिदिन पाँचसय रुपैयाँ र उपचार खर्चको यथार्थ खर्च रकम,

(च) कोष संचालक समितिले अन्य कामको लागि कामको प्रकृति, आवश्यकता र औचित्यताको आधारमा बढीमा दश हजार रुपैयाँ ।

८. थप रकम निकासामा माग गर्न सक्नेः

(१) कोषमा रहेको रकम अपर्याप्त भएमा रकम अपर्याप्तताको कारण खुलाई संचालक समितिले थप रकम माग गर्न सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम थप रकम माग भई आएमा गाउँपालिकाले आवश्यकता र औचित्यता हेरी कोषमा थप रकम निकासामा दिन सक्नेछ ।

९. राहत तथा आर्थिक सहयोग प्राप्त गर्न निवेदन दिनुपर्नेः

(१) यस मापदण्ड बमोजिम राहत तथा आर्थिक सहयोग प्राप्त गर्न चाहने पीडित वा सरोकारवाला व्यक्तिले राहत तथा आर्थिक सहयोग पाउनु पर्ने मनासिव कारण खुलाई कार्यालयमा निवेदन दिनु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम प्राप्त निवेदन उपर जाँचबुझ गर्दा पीडित तथा प्रभावित व्यक्तिलाई राहत तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउनु पर्ने आधार देखिएमा मापदण्डको दफा (१०) बमोजिम कोष संचालक समितिले निर्णय गरी उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

(३) उपदफा (२) मा जुनसुकै कुरा उल्लेख भएतापनि पीडित तथा प्रभावितलाई तत्काल राहत तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउनु पर्ने मनासिव आधार देखिएमा दफा(१०) बमोजिम कोष संचालक समितिबाट पछि अनुमोदन गराउने गरी संयोजकले तत्काल उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

(४) उपदफा (१) बमोजिम प्राप्त निवेदन अनुसार जाँचबुझ गर्दा पीडित तथा प्रभावितलाई राहत तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउनुपर्ने आधार नदेखिएमा सो को जानकारी निवेदकलाई गराउनु पर्नेछ ।

१०. कोष संचालक समिति गठन :

(१) कोषको संचालन तथा व्यवस्थापन गर्ने प्रयोजनका लागि एक कोष संचालक समिति रहनेछ ।

(२) समितिको गठन देहाय बमोजिम हुनेछ ।

(क) गाउँपालिका उपाध्यक्ष - संयोजक

(ख) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत - सदस्य

(ग) आर्थिक प्रशासन शाखा प्रमुख - सदस्य

(घ) इलाका प्रहरी कार्यालय प्रमुख - सदस्य

(ङ) लैंगिक हिंसा निवारणको क्षेत्रमा कार्य गर्ने संघ संस्थाहरु मध्येबाट संयोजकले मनोनित गरेको एक जना सदस्य - सदस्य

(च) गाउँ सभा सदस्यहरु मध्ये संयोजकले तोकेको एक जना - सदस्य

(छ) महिला तथा बालबालिका शाखा प्रमुख - सदस्य सचिव

११. समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार :

समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ ।

(क) लैंगिक हिंसा पीडित तथा प्रभावितको उद्धार गर्ने, पुनःस्थापना गर्ने तथा राहत तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउने सम्बन्धमा कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने,

(ख) लैंगिक हिंसा पीडित तथा प्रभावितको पहिचान गर्ने वास्तविक पीडित तथा प्रभावितलाई राहत तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउने,

(ग) स्वीकृत कार्यक्रमका लागि कोष परिचालन गर्ने गराउने,

(घ) स्वीकृत कार्यक्रम कार्यान्वयन भए नभएको सम्बन्धमा अनुगमन गर्ने,

(ङ) समितिबाट गरिने कार्यक्रमको अनुगमन गर्ने वा गराउने,

- (च) लैंगिक हिंसा निवारणको क्षेत्रमा काम गर्ने निकायसँग समन्वय गर्ने,
- (छ) समितिलाई तत्काल आवश्यक पर्ने कोषमा रहेको रकम उपयुक्त क्षेत्रमा लगानी गर्ने,
- (ज) कोषमा रकम बृद्धिको लागि खोजी गर्ने,
- (झ) लैंगिक हिंसा पीडित तथा प्रभावित सम्बन्धी अन्य काम गर्ने वा गराउने,
- (ञ) लैंगिक हिंसा हुन नदिनको लागि स्थानीय स्तरमा जनचेतनामूलक कार्यक्रम संचालन गर्ने,

१२. समितिको बैठक र निर्णय:

- (क) समितिको बैठक आवश्यकता अनुसार बस्नेछ,
- (ख) समितिको बैठक संयोजकले तोकेको मिति, समय र स्थानमा बस्नेछ,
- (ग) समितिको कुल सदस्य संख्याको ५० प्रतिशत भन्दा बढी सदस्यहरु उपस्थित भएमा समितिको बैठकको गणपुरक संख्या पुगेको मानिने छ,
- (घ) समितिको बैठकको अध्यक्षता समितिको संयोजकले गर्नेछ र निजको अनुपस्थितिमा उपस्थित सदस्यहरु मध्येबाट छानेको सदस्यले गर्नेछ,
- (ङ) समितिको बैठकमा बहुमतको राय मान्य हुनेछ र मत बराबर भएमा बैठकको अध्यक्षता गर्ने व्यक्तिले निर्णायक मत दिनेछ,
- (च) समितिले आवश्यकता अनुसार गाउँपालिकाको कुनै पदाधिकारी वा कर्मचारीलाई समितिको बैठकमा पर्यवेक्षकको रुपमा आमन्त्रण गर्न सक्नेछ,
- (छ) समितिको निर्णय समितिको सदस्य सचिवले प्रमाणित गरी राखिनेछ,
- (ज) समितिको बैठक सम्बन्धी अन्य कार्यविधि समितिको बैठकमा निर्णय गरी निर्धारण गर्न सकिनेछ,

१३. खाता सञ्चालन :

- (१) कोषको रकम समितिको निर्णय बमोजिम बैंकमा खाता खोली जम्मा गर्नु पर्नेछ ।
- (२) उपदफा (१) बमोजिम खाता सञ्चालन प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत र लेखा शाखा प्रमुखको संयुक्त दस्तखतबाट हुनेछ ।

१४. कोषको लेखा र लेखापरीक्षण :

कोषको लेखा र लेखापरीक्षण गाउँपालिकाले अपनाएको लेखा प्रणाली र लेखा परिक्षण प्रक्रिया बमोजिम हुनेछ ।

१५. कोषको रकम फ्रिज नहुने :

कोषको रकम खर्च नभई आर्थिक वर्षको अन्त्य सम्म बाँकी रहेमा त्यस्तो रकम फ्रिज हुने छैन ।

१६. प्रतिवेदन पेश गर्ने :

(१) समितिले आफूले गरेको कार्यको वार्षिक प्रतिवेदन आर्थिक वर्ष समाप्त भएको ३ महिना भित्र कार्यपालिकामा पेश गर्नु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम समितिले पेश गरेको प्रतिवेदन कार्यपालिकाले सार्वजनिक गर्नेछ ।

१७. बैठक भत्ता :

समितिका संयोजक, सदस्य र आमन्त्रित व्यक्तिहरूले समितिको बैठकमा भाग लिए बापत कार्यपालिकाले तोके बमोजिमको रकम बैठक भत्ता पाउने छन्।

१८. कोषको सचिवालय: कोषको सचिवालय गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयमा रहनेछ।

१९. अभिलेख राख्ने: समितिले आफूले गरेका कामको अभिलेख दुरुस्त राख्नु पर्नेछ ।

२०. निर्देशनदिन सक्ने :

(१) कार्यपालिकाले समितिको काम कारवाहीको सन्दर्भमा समितिलाई निर्देशन दिन सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम कार्यपालिकाले दिएको निर्देशन पालना गर्नु समितिको कर्तव्य हुनेछ ।

२१. अधिकार प्रत्यायोजन :

समितिले यस मापदण्ड बमोजिम आफूलाई प्राप्त अधिकार मध्ये आवश्यकता अनुसार केही अधिकार समितिको संयोजक, सदस्य वा गाउँ कार्यपालिकाले तोकेको कुनै अधिकृत कर्मचारीलाई प्रत्यायोजन गर्न सक्नेछ ।

२२. कोष खारेज हुन सक्ने :

(१) कुनै कारणबस कोष संचालन गर्न आवश्यक नदेखिएमा गाउँ कार्यपालिकाको निर्णयबाट कोष खारेज गर्न सकिनेछ ।

(२) उपदफा(१) बमोजिम कोष खारेज भएमा कोषको रकम हस्तान्तरण सम्बन्धी निर्णय गाउँ कार्यपालिकाको बैठकबाट हुनेछ ।

आज्ञाले,
नारायण बहादुर बिष्ट
प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत